

1382-ieji, Lietuva.
Jo tėvas – nužudytas.
Jo žemės – atimtos.
Tačiau jo likimas tapti...

Magnus Dux

KAZYS PUIDA

OBUOLYS

Vytautas

KAZYS PUIDA

Magnus Dux

Istorinis romanas

I
KRĖVA

*Mano dienų saulėlydžio
geriausiam draugui,
mano mylimai žmonai
Stefanijai
šį veikalą pavedu*

Giedros saulės rytmetį pro sargybą pilies vartuose šuoliais prapleška ant putoto arklio raitininkas ir kiemo viduryje nušoka ant žemės. Raitininkas stovi svirduliuodamas, plačiai išsižergęs ir sunkiai alsuodamas, neįstengdamas nė žodžio ištarti; visas sudulkėjęs ir purvinas.

Sargyba pažino iš Krėvos pilies saviškį, apspito, klausinėja. Arklininkai paima nuvartą žirgą ir nuveda į arklides.

Atskuba sargybos viršininkas. Sušunka ant sargybinių; šie pamažu išsiskirsto.

– Kas atsitiko? – klausia.

Raitininkas vartalioja akis, skėtrioja rankomis, stengiasi atsakyti, bet išdžiūvusi burna ir sustingęs liežuvis mikčioja nesuprantamus garsus.

– H...a...a...ge...ger...ti, – vos pajėgia ištarti.

Skubiai paduodamas vandens kaušas. Raitininkas godžiai ir ilgai geria. Aiškiai matyti, kaip drėgmė ir šaltas vanduo pamažu jį gaivina, kaip veido bruožų virpėjimas nurimsta, kaip sustingę, susikaupę nervai atsileidžia. Atima tuščią kaušą nuo lūpų, giliai atsidūsta ir dar sunkokai taria:

– Galiu... tik pačiam... kunigui*...

* Kunigaikščius senovės lietuviai vadino kunigais arba rikiais. – *Red.*

Sargybos viršininkas nieko neklausinėja, tik liepia raitininkui eiti paskui.

– Einam.

Pilies tarpdury visai netikėtai pasirodo Skirgaila.

Pamatęs iš Krėvos raitininką, stabteli, įsmeigia savo judrias, nuolat neramiai bėgiojančias akis į sargybos viršininką ir rūščiai sušunka:

– Kas atsitiko?

– Sakosi galįs tik pačiam kunigui pasakyti, – atsako sargybos viršininkas.

Skirgaila eina žingsnį arčiau prie raitininko, įsmeigia į jį piktas akis, valandėlę žiūri į sumišusį nuo to žvilgsnio karį ir sušvokščia pro dantis taip piktai, kad raitininkui pakinkliai suvirpa:

– Ką?.. Pabėgo jums tas žaltys?!

Nelaukdamas atsakymo, kurį pats nusigandusio šauklio akyse išskaitė, surinka kaip sužeistas žvėris ir smogia raitininkui kumščiu į veidą. Iškart nusigręžia ir nusiskubina atgal į rūmų kambarius, visai nepaisydamas nei nusigandusio sargybos viršininko, nei ant grindų susmukusio, kraujais apsipyvusio raitininko.

Kaip viesulas įpuola į Jogailos miegamąjį ir isteriškai suklykia:

– Kelkis, raugė! ...Mielasis brolelis, Vytautas, sveikina tave, nė pats Perkūnas nežino iš kur!.. – aitrai pašiepia Jogailos draugiškus jausmus Vytautui. – Ar aš jums nesakiau?.. Ar Marė tau nekniaukė kasdien, kad tas tavo brolelis šimtą kartų pavojingesnis už senį Kęstutį?.. Seniui nugalabinti jūs visi užtektinai turėjote drąsos, nors jo pusėje buvo visi žemaičiai su gudais... – Prikaišioja

bėginėdamas po kambarį. – Su Kęstučiu, – sakiau jums ne kartą, – baigėsi senoji Lietuva... Jūs padėjote jai numirti... Bet ar žinote, kur yra naujoji, kaip į ją eiti, kaip ją pasiekti? – Švaistosi, rėkauja, gniaužo kumštis. – Ištižėliai! Gvėros! Tinginiai!.. Pradėti pradėjote, bet kaip toliau bus, nė vienas nežinote... – Pagaliau sustoja ir įsmeigia į Jogailą įsiutusias akis.

O Jogaila išblyškęs, vienmarškinis sėdi lovoje ir mirkčioja nusigandusiomis akimis. Bekraujės lūpos kažką šnabžda, dešinioji ranka nervingai grabinėja ant krūtinės ir kažką gniaužo po marškiniais. Pro tas išsigandusias, į netolimą praeitį žvelgiančias akis nenoromis prabėga paskiausi jo gyvenimo įvykiai: Kęstučio ir Vytauto apgavimas, Kęstučio nužudymas ir pasipiktinimas visame krašte dėl tų žudynių... O tas pasipiktinimas ir privertė sąmokslininkus surengti iškilingas Kęstučio laidotuves ir laikinai sustabdyti sąmokslo vykdymą prieš Vytautą ir jo šalininkus bajorus. Ir štai dabar, kai sąmokslininkams pritrūko drąsos sparchiai eiti toliau nužiūrėtu keliu, visų labiausiai bijomas jų priešas, išaugęs net priešų gerbiamo riterio garbės paunksnėje, pats žemaičių ir gudų ne mažiau už tėvą Kęstutį gerbiamas, – šitas vienintelis stambus priešas – dabar laisvas! Net Krėvos budžioji sargyba ir tvirtosios pilies sienos, Kęstučiui lemtingos, neįstengė jo sulaukyti, suvaržyti. Iš tų storųjų senosios pilies sienų belaisvis ir kalinys išskrido laisvu ereliu!

Šaltas prakaitas išpila Jogailą nuo sukilusių jo galvoje minčių; apmaudas ima, kad nepaklausė sąmokslininkų pakuždų – vieną kartą susidoroti su visais Kęstutaičiais! Užuoť tai padaręs, ištižo, subobėjo, pasidavė Vytauto žmonos, Onos, ašaroms ir leido

jai vykti pas vyrą į Krėvą... O kas nežino Alšėniškių! Juk tai didžiausi Vytauto bičiuliai...

Skirgaila, nesulaukdamas iš Jogailos nė žodžio, dar labiau įsiunta ir, nervingai juokdamasis, kalba:

– Na, ką? Brolis žmonos nepalietė... paliko laisvą. Leido susiuostyti su tais žalčiais žemaičiais! O paskui, bobos ašarų sugraudintas, leido žmonai vykti pas vyrą, kad jam nebūtų nuobodu kalėjime... – Staiga nutyla, klausiančiomis akimis žiūri valandėlę į Jogailą ir balsiai sušunka: – Ar girdi, ką aš tau sakau?!

Jogaila pagaliau pabunda iš savo nelinksmų minčių, papurto galvą, tartum muses baidydamas, sunkiai atsidūsta ir, lipdamas iš lovos, taria:

– Girdžiu, girdžiu. Ir ne pirmą sykį... Tik naudos iš to nedaug...

Skirgaila pašoka:

– Iš tavęs tai tikrai mes naudos nesulauksime! – surinka ir nusigręžęs bėga prie durų. Tarpduryje dar stabteli ir priduria: – Jei bent tiek, kad vienas Vytautas mus visus suės... – Trenkės durimis, išbėga.

Jogaila net nežvilgteli į karštuolio brolio pusę. Jam pagailsta viso to triukšmo, kurio jis nenorėjo, bet į kurį jį įstūmė jo energingieji broliai su nepasotinamos savimybės motina, su slaptais jų ir jos sumanymais, nuo jo dangstomais.

– Vytautas vis dėlto pabėgo! – pusbalsiu taria pats sau. Ir lyg džiugi šypsena slenka jo veidu. Tartum būtų patenkintas tuo, kad Vytautui vis dėlto pavyko pabėgti iš budriai saugomo kalėjimo. O gal tik stebėjosi tėvo ir sūnaus sugebėjimais...

S kirgaila tiesiai iš Jogailos nusiskubina pas seserį Marę, bet jos jau neberanda kambaryje. Matyt, Vytauto pabėgimo žinia jau plačiai pasklido po rūmus, nes visų pakeliui sutinkamų veidai nusigandę, bailūs. Niekas netikras, kas bus toliau ir ko galima tikėtis iš smarkuolio Skirgailos, kurio visi net iš tolo bijo.

Neradęs sesers, pasuka pas motiną į kertinį kambarį ilgojo koridoriaus gale. Čia randa ir seserį su Švitrigaila. Žinia apie Vytauto pabėgimą jau ir čia patekusi. Visi jie sėdi nusiminę, nežinodami nei ką pradėti, nei ką besakyti.

Tą niūrią nuotaiką sudrumsčia triukšmingas Skirgailos atvykimas.

– Na, – sušunka apsidairęs po kambarį, – raudam ir maldaujame, kad Dievulis Visagalis tam neklaužadai Vytautui sprandą nusuktų! – tyčiodamasis juokiasi iš motinos maldingumo.

– Be Dievo, sūnau, nieko neveiksi, – šaltai, rimtai atsako Julijona. – Dabar reikia galvoti, ką veikti, kad pabėgėlis iš mūsų rankų nepaspruktų, – priduria ji.

– Tai tavo patikimieji! – prikaišioja Švitrigaila seseriai Marei. – Tavo patys geriausieji tarnai!..

– Ką čia niekus tauški! – rėkia Skirgaila. – Ne metas tam! – užstoja seserį.

– Dabar, žinoma, metas bus Vytauto šalininkus skersti... – vaiposi Švitrigaila. – Dabar jūs abu su sesule parodysite visiems žemaičiams, kaip labai mylite juos, kaip rūpi jums jų laimė ir gerovė...

– Ko tu dabar urzgi? – piktai atsiliepia Marė.

– O to, sesule, urzgiu, kad mano tiesa... kad aš visuomet buvau prieš moterų kišimąsi į vyrų reikalus: kad kur tik moterys įsipina, ten vyrai turi pralaimėti... Jei kokiai patrakėlei reikia savo pagiežą pasotinti, tai geriau duoti jai du, tris vyrus gyvus suėsti, po lašą kraują iš jų iščiulpti, kaip leisti moterį prie vyrų reikalų, – aiškiai priešinasi sesers veikimui šioje vyrų kovoje.

Marė pašoka užsigavusi, nori pulti brolių, bet tuo metu praveria durys ir įeina Jogaila ramus, sutingęs, nerūpestingas, tartum visai nesikvaršintų tuo, kuo visi čia susirinkę rūpinasi, siejasi, kankinasi.

Peržengęs slenkstį, dairosi po kambarį, bėgioja akimis nuo vieno prie kito, tylėdamas klausia, laukia, gal kas ką pasakys, patars.

– Na, – taria pagaliau, nė garso iš susirinkusiųjų neišgirdęs, – ką jūs nutarėte? – O pats tuo metu pamano: gerai būtų, kad jie jau būtų ką nutarę, nereikėtų jam galvos sukti, užtektų pritarti ar pasipriešinti.

– O ką gi kita, kaip išskersti visus Vytauto šalininkus! – tyčiojasi Švitrigaila, šnairuodamas į Skirgailą.

– Reikia vyčius pasiųsti! – įsiterpia Marė.

Jogaila žvilgteli į ją:

– Į kurią pusę? – paklausia.

– Į... į... į visas puses! – šaukia.

– Vis tiek ką vėją gaudyti! – ranka pamoja Skirgaila.

Jogaila atsidūsta: vienas nevykęs pasiūlymas atkrito!

Visi tyli, visi galvoja, ar dedasi galvoją – nuotaika slogi, nejauki. Visi jau žino, kad galutinai nutars motina, kas šiuo

reikalu darytina, bet kiekvienas darys tai, kas jam geriau atrodys.

Jogaila pirmas neišlaiko to slogučio.

– Kaip manote, ką būtent reikėtų daryti? – klausia kreipdamasis į visus, bet akis aiškiai į Julijoną įsmeigdamas.

Iš didelės prie lango kėdės, kurioje sėdi Julijona ir kažką knibinėja, pasigirsta ramus, tvirtas balsas:

– Laukti!

Jogailos nuotaika palengvėja; jis slapčiomis atsidūsta.

Tuo tarpu tas balsas, toks pat lygus ir ramus, priduria:

– Gerai prižiūrėti žemaičius!

Švitrigaila sarkastiškai nusišypso, nes žino, kad tai paraginimas Skirgailai imtis smurto. Skirgaila patenkintas kilsteli savo rudąsias akis į Julijoną, į Jogailą, ilgiau žvilgsniu sustoja ties Mare. Jų žvilgsniai susitinka, be žodžių supranta vienas antrą, susitaria.

– Teisybė, – nusprendžia Jogaila. – Kai sužinosime, kur Vytautas paspruko, tada pagalvosime, ką mums toliau veikti.

Švitrigaila piktomis žybtelėjo į Jogailą, nesistengdamas susivaldyti.

– Kai sužinosime..., tada pagalvosime..., o kai galvų neteksime, tai ir galvoti nebereikės, – apsisuka ir išeina.

Visi pasilikusieji tyli: jie jau pratę girdėti to vaikėzo priekaištus visur ir visuomet, ir niekas jais rimtai nesikvaršina. Tačiau šiuo kartu visiems kažkaip nejauku. Niekas negali nuspėti, kaip priims Vytautas tėvo mirtį laisvas būdamas, kaip už ją keršys ir kiek tas kerštas juos palies. O dar svarbiau: Vytautas dabar toli,

bejėgis, bet žemaičiai... Žemaičiai niekad nedovanos Jogailai už Kęstučio nužudymą ir jo sūnų persekiojimą. Žemaičiai jau dabar bruzda, o kas bus, kai Vytautas pas juos atsidsurs? Žemaičiai pripratę buvo prie Kęstučio ir jo sūnų. Algirdaičiai neturėjo progos lig šiol kištis į jų reikalus. O dabar nėra nei Kęstučio, nei Vytauto; net visų gerbiama ir mylima Birutė, ir ta sėdi Brastoje, kur Kęstutis ją vietinio karo metu buvo nugabenęs ir iš kur Jogaila jos neišleidžia. O žemaičių be vadovybės tokiu pavojingu metu irgi negalima palikti.

Takai... Lietuvybės, tėvynės meilės ir didelio riteriškumo tvirtovė.

Naujai paskirto žemaičiams kunigo Skirgailos menėje triukšminga puota. Apie naująjį žemaičių kunigą, lygiai kaip ir apie didįjį Lietuvos kunigą, spiečiasi beveik vienas tik jaunimas. Senieji Algirdo veiklaus ir rūpestingo gyvenimo palydovai po Jogailos apšaukimo didžiuoju kunigu dar laikėsi jo dvaro, dar mėgino jaunam valdovui padėti susigraibyti painiuose didžiulės ir margos valstybės reikaluose. Bet jo arda su Kęstučiu, jo pakuždoms palinkusi ausis, jo nepastovumas, nesilaikymas pasižadėjimų ir pagaliau klatingoji sutartis su kryžiuočiais bei Vaidilos užmačios – išbaidė, išvaikė visus rimtesnius, savo žodį, savo nuomonę gerbiančius ir valstybės reikalais tikrai susirūpinusius vyrus.

Iš Kęstučio gyvenimo, jo darbų ir žygių palydovų, kas nežuvo pirmosios Skirgailos proskripcijos metu tuoj po Kęstučio

mirties, tas šiandien slapstėsi toli Žemaitijos miškuose, buvo nepasiekiamas net ieškomas, nes jiems rūpėjo išsaugoti savo galvą nuo Algirdaičių sukeltos smurto ir žudynių bangos prieš Kęstučiaiūis ir jų šalininkus.

Skirgaila, naujasis žemaičių kunigas, Jogailos žemaičių kunigu paskirtas ir gavęs Kęstučio valdytąsias žemes, atsidūrė tuščioje dykumoje. Nė vieno iš senųjų Kęstučio bendradarbių, tik plikaproty, pramuštgalvis ir palaidas jaunimas – pusė žemaičių ir pusė mėgstančių puotauti aukštaičių karių iš Algirdo kariuomenės. Visi jie moka gražiai padainuoti, linksmai patriuškmauti. Kare nė vienas iš jų nebėgs nuo priešo, bet galva dirbti nepratę, jie labiau linkę midaus ir alučio taures kilnoti.

*Lenkiaū pirmą,
Lenkiaū antrą,
Lenksiu ir tą trečią,
Trečią begalinę...*

Triuškmingai aidi menė nuo jaunų, girtų balsų. Tačiau tarp jaunimo matyti ir viena kita žila galva su ilga, balta, nutįsusia barzda: tai tie, kuriems nieku būdu nepasisekė pasprukti iš naujojo kunigo nagų, kuriems pritrūko drąsos savo garbei ginti, rizikuoti žila galva, kurių valia pagaliau nematyto smurto ir žiaurumo buvo pavergta, suparalyžuota.

Skirgaila sėdi gale stalo atsisagstęs, išsidraikęs, girtas ir pro tarpiais šūkauja, pritardamas jaunam, girtam siautuliui: žemaičių naujasis kunigas, stačiatikis Skirgaila, švenčia savo įkurtuves Trakų pilyje. Pro jį eile, vienas po kito, eina puotos dalyviai su

pilnomis alaus taurėmis, sustoja ties juo, lenkia už kunigo sveikatą taurę ligi dugno ir sviedžia ją paskui į kertę, – kad iš jos jau niekas daugiau nebegertų, kai kartą kunigo sveikata gerta!

Tos siaučios procesijos metu pamažu prasiveria menės durys, įeina apdulkėjęs, nuvargęs raitininkas ir kažką pašnabžda Skirgailai į ausį.

Skirgaila tartum būtų vienu akimoju prablaivėjęs. Rankomis atsiremia į stalą, kilsteli kėdėje ir užkimusiu iš susijaudinimo ir džiaugsmo balsu sušunka raitininkui:

– Atvesk juos čionai!

Vėl susmunka į kėdę, abiem rankomis suvelia iš džiaugsmo plaukus ant galvos ir, kai menės durys vėl prasiveria, praleisdamos septynetą vyrų, surinka į girtuoklių eilę:

– Gana to!

Sunkiai pasisuka kėdėje į vedamus, surištomis užpakalyje rankomis, vyrus, nugara atsiremia į stalą ir įsisiurbia į juos krauju pasrūvusiomis, pagiežos pilnomis akimis. Triukšmas vienu metu nutyla.

Pirmoje eilėje stovi garbingi, visam kraštui žinomi vyrai: Butrimas ir Vidmantas, už jų jaunesnieji, irgi žinomi žemaičių bajorai.

Už Skirgailos gili, slogi tyla. Žilosios galvos nusvyra ant krūtinės, jų akyse begalinis skausmas ir baisa. Jaunuolių, nors ir girtų, nervai tamprėja nuo tos lūkuriavimo valandėlės, kurios metu Skirgaila žiauriai siurbiasi žvilgsniu į atvestuosius belaisvius, rengdamasis pulti ir sudoroti savo auką.

Staiga tą tylą sudrumsčia švirkščiantis Skirgailos balsas:

– Kur Vytautas?

Butrimas ir Vidmantas trukteli pečiais.

– Ką mes galime žinoti! – ramiai, šaltai atsako senis Butrimas, o jo senose akyse spindi neapsakoma panieka.

Skirgaila krūpteli.

– Kas jam padėjo pabėgti? – klausia dūstančiu balsu Skirgaila.

– Visas kraštas! – drąsiai atsako Vidmantas.

Tyla. Suslopinti alsavimai, sielų nerimas, blaškymasis viduje.

Skirgaila susigūžia, pasirengia pulti.

– Koks... visas... kraštas? – vos beįstengia ištarti.

– Visi žemaičiai... visi gudai... – tartum antausiai naujam žemaičių kunigui aidi toje troškioje tyloje Vidmanto žodžiai.

Skirgaila kaip sužeistas žvėris surinka nuo tų smūgių, pašoka, kėdė lekia triukšmingai į šoną, pakyla sugniaužti kumščiai ir vienu šuoliu atsiduria jis prie Vidmanto. Senis Vidmantas stovi tartum vario statula – ramus, išdidus, nė vienas nervas nekrusteli jo veide, tik nuo senatvės išblankusios akys pamažu veriasi, siaurėja, o pro mažytį plyšelį skrenda pašaipos ir paniekos kibirkštys. Skirgaila staiga pastebi tą žvilgsnį, susvyruoja ir, jau nebesivaldydamas, rengiasi smogti seniui Vidmantui abiem kumščiais į veidą.

Bet, kol kumščiai spėjo pasiekti Vidmanto veidą, Skirgaila, tvirtos kojos į vidurius spirtas, su dideliu triukšmu lekia atgal, sudrimba ir pasirita į pastalę.

Tai Nūtauto darbas, jaunojo Nūtauto – didelio palaidūno, girtuoklio, triukšmadario ir geležinių raumenų. Jis net pro

girtąjį tvaiką sumetė, kur Skirgaila siekia. Dabar, nepaisydamas gulinčio apalpusio po stalu Skirgailos, išsitiesia nedidoku savo ūgiu ir skardžiai sušunka:

– Vyrai! Gana mums tos gėdos iš gimtuosius dievus paneigusių kunigų!.. Gana žudynių mūsų tėvų, kai jie nesilenkia jų užgaidoms ir užmačioms!.. Argi nematote, kad jie rengiasi visus mus paeiliui išžudyti... šitie ponai... šitie girtuokliai... šitie kraugeriai... Pas Vytautą!.. Su manim, kas dar galutinai nesunieks jo!..

Sąjūdis, sumišimas, ūžesys, žvilgsniai žaibais skraido, sielos rungiasi viduje.

Tuo pačiu metu iš pastalės pasigirsta žvėriškas riksmas:

– Sargyba!.. Suimti!.. Visus suimti! – Keturiomis, vos pašliauždamas, rėplioja Skirgaila iš pastalės.

– Paleisti belaisvius! – sugaudžia Nūtautas ir puola prie Vidmanto.

Senis Vidmantas vienu akimoju įvertina susidariusią padėtį ir sušunka:

– Mes vis tiek žuvę!.. Greičiau gelbėkitės jūs, kol dar sargyba nesukelta...

– Ne! – priešinasi Nūtautas.

– Klausyti! – iš visų jėgų sugaudžia Vidmantas.

Vienu akimoju sužvilga kardai: du, keturi, septyni, devyni vyrai skinasi kelią pro sargybą, kuri tik taip sau priešinasi, labiau rūpindamasi negauti smūgio, negu smurtininkus sulaikyti. Žirgus pasiekė, vyrai pasidalija – šeši šuoliais išpleška pro vartus ir pasuka gerai jiems žinomais miškų keliais Gardino pusėn, į

Mozūrus, kiti trys – į Žemaitiją atsimetėlių giminių įspėti nuo Skirgailos kraugeringojo siaubo.

Atsilikusieji susigūžia, panirsta sieloje, patys bijodami pažvelgti į savo sąžinę. O kai ryto metu dar neišsipagiriojęs ir iš pasiutimo neatlyžęs Skirgaila sukviečia juos pažiūrėti, kaip vakar suimtieji septyni žemaičiai bajorai gyvi rato į gabalus draskomi, tai tokia baisa, toks siaubas juos pagauna, kad jie ilgesnį laiką apsvaigsta sieloje.

Tos siaubingos egzekucijos gandas žaibu nuskrenda per visą šalį, suvirpina gyventojus, sukelia pasipiktinimą dabartiniais krašto valdovais ir, ne tik Kęstučio žemėse, dar labiau palenkia bajorų nuotaiką persekiojamiems jo sūnums.

Spalio mėnesio gale pro Gardiną, Slonimą ir Brastą nedidelis raitininkų būrys nuvargusiais žirgais penktos kelionės dienos pavakariu įjoja į Čerską. Mozūrai labai nustemba netikėtai pamatę Vytautą, nedidelio raitininkų būrio lydimą ir be jokio puošnumo.

Ištrūkus iš Krėvos pilies, dieną ir naktį jojant ligi Slonimo, apsistojus tik kelias valandas Brastoje motinos aplankyti ir supažindinti jos su paskutiniais įvykiais, nebuvo kada gerai pailsėti.

Brastoje reikia pakelti sunkią kovą su senute Birute, kuri, smulkiau apie paskutinius įvykius sužinojusi, užsispiria būtinai vykti kartu su sūnumis į Čerską, pas žentą Jonušą, Mozūrų kunigaikštį.

– Neliksiu čia, nebūsiu čia... Ne mirties bijau, bet noriu būti kartu su savo vaikais, – graudena ir spiriasi senutė.

– Jei lig šiol tavęs nepalietė Skirgaila, tai tu būsi vienintelis žmogus Lietuvoje, kurio Algirdaičiai dar nedrįsta liesti... ne todėl, kad nedrįstų... iš jų visko galima tikėtis, bet todėl, kad jie tikis, jog tu būsi dar jiems naudinga ir reikalinga, – aiškina Vytautas.

– Bet aš nenoriu būti jiems nei reikalinga, nei naudinga. Tokia aš galiu būti tik savo vaikams, – atkakliai ginasi Birutė.

– Taigi, motuše, tokia ir būsi mums, kai niekur iš Brastos nesijudinsi, – įtikinėja Vytautas.

– Aš noriu pamatyti Danutę, Ringailą, žentą Jonušą, – prisimygus tvirtina senė.

– Žentas Jonušas! – vėsina Vytautas senutės tam žentui jausmus. – Ar užmiršai, kad žentelis, pasinaudojęs sunkia mūsų padėtim, kovų su Jogaila metu gražutėliai užgriebė mums Suražą, Melniką, Drogičiną, o Brastos nepalietė tik todėl, kad neįkanduo...

Senutė nusimena, susirūpina. Staiga, tartum kažką prisiminus:

– Tai kaipgi tu dabar gali tenai vykti?

Vytautas atsako rezignacingai:

– O kur, motuše, man bejęgiui dėtis? Vis tiek reikia kur nors ieškoti pagalbos... Pradėsiu nuo svainio. Paskui matysime. Todėl mums būtų labai svarbu, kad tu paliktum Brastoje. Tik, dėl dievų, nė kojos nekelk iš čionai, neklausyk jokių kvietimų, nes kas gali žinoti, kokie ir kam tie kvietimai gali būti reikalingi ir naudingi, – įspėja, įgrasina Vytautas.

Skaitykite likusius
394 iš **416** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Tamsūs debesys susikaupė virš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės... Netrukus įvyks viena didžiausių ir labiausiai sukrečiančių dramų mūsų istorijoje – bus klastingai nužudytas Lietuvos didysis kunigaikštis Kęstutis. Jo jaunas ir ambicingas sūnus Vytautas paslaptinai pradings lemtingu momentu... O šio įvykio aidai lydės mus net prabėgus daugiau nei 600 metų.

Lietuvos didikai nerimauja ir su siaubu laukia keršto, kuris bus negailestingas... Kaip elgsis Skirgaila, užgrobes Vytauto tėvoniją? Ką sumanė Jogaila ir jį „kišeniniu“ karaliumi pavertę lenkų bajorai? Kokią klastą rengia vokiečių ordinas, siekiantis pavergti Žemaitiją?

Intrigos, kerštas, sąmokslai, sutartys su priešais ir draugų išdavystės – tai kelias į sostą... Įtempto siužeto istoriniame Kazio Puidos romane meistriškai persipina istorinės XIV a. aplinkybės ir romantiška vaizduotė, atskleidžiama, kaip griaudamas taisyklės ir įvesdamas savo tvarką pabėgėlis, bežemis Vytautas tapo Lietuvos Didžiuoju Kunigaikščiu – MAGNUS DUX.

ISTORINIS ROMANAS APIE VYTAUTĄ DIDĮJĮ

*Jeigu jums patiko knygos „Barbora Radvilaitė“ ir „Vytautas Didysis“,
privalote perskaityti ir romaną „Magnus Dux“.*

Knygos pigiau: www.obuolys.lt

#obuolys.lt

Susitikimai su rašytojais,
įdomybės ir ištraukas
nemokamai